

HARMÓNIA

Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság lapja 7. évfolyam • 1. szám • 2023

Mit jelent számodra az Őrségi Nemzeti Park?

KÖSZÖNTŐ

Kedves Olvasó!

Itt élőként biztosan Ön is találkozott már olyan emberrel, aki meghallva, hogy Ön az Őrségben lakik, a következőt reagálta: „Jaj, az Őrség, az egy olyan csodaszép hely! Az a csend, az a nyugalom, a természet közelsége, milyen jó, hogy ott élhet!” Turizmussal foglalkozó szakemberként sokszor halljuk mi is a hozzánk érkező vendégektől ezt, olykor hozzátéve, hogy milyen jó lehet itt dolgozni is.

Mindezt általában mosollyal és egyetértéssel nyugtázzuk, de valójában nem igazán értjük, mi is a csodálnivaló ezen. Ám ha megállunk egy kicsit, és megpróbáljuk távolabbról nézni a helyzetünket, rájöhettünk, hogy tényleg irigylésre méltó lehet sokak számára.

Ugyanis nekünk természetes, hogy nem kell messze mennünk az otthonunktól, és ott az erdő, a mező, a rét, vagy akár a patak. Hogy a szarvas a telkünk végében legeg? Számunkra inkább már bosszantó, de a városiakat csodálattal tölti el a természet ilyen mértékű közelsége. Hogy a rét tele van ritka, különleges virágokkal? Hát

persze, kora nyáron lila szőnyeget alkot az agárkosbor, ez az itt élőknek természetes, és szinte érthetetlen, hogy a „zöldeknek” miért olyan nagy szám. Hogy ezek a virágzó rétek telis-tele vannak lepkékkel? Mindig is így volt ez itt, mindenki kergette őket gyerekkorában, de vajon tudjuk-e, hogy közülük sok faj speciális életmódot folytat, és csak bizonyos növényekkel együtt tud létezni, éppen ezért nem lehet akármikor lekaszálni a réteket?

Sorolhatnám azt a sok-sok különleges szépséget, ami megbűjlik az Őrségi lankák közt. Nekünk, környezeti neveléssel, ökoturizmussal foglalkozó szakemberek-

nek az a dolgunk, hogy ne csak a vendégek, de az itt lakók figyelmét is megpróbáljuk ráirányítani az Őrségi jellegzetességekre. Hogy ez a táj ne csak a távolból legyen csodálnivaló, hanem mi, itt élők is észrevegyük az értékeit. Ezért ajánlom nagy szeretettel figyelmükbe újságunkat, amely bemutatja a nemzeti parkban végzett sokrétű munkánkat.

Kovács-Mesterházy Viktória

ÖNP - 20 éves sikertörténet

38 ezer hektáros tájvédelmi körzete, ami a későbbi nemzeti park alapját képezte. Mára felépült két látogatóközpont, egy erdei iskola, több bemutatóhely, tanösvények, egy arborétum és szálláshely is. A kezdeti látogatószám megnépszerűsödött, évente 70 ezren keresnek és találnak itt kikapcsolódást. Az államtitkár méltatta az Igazgatóság állatkihelyezési programját és a muraközi ló megmentéséért tett erőfeszítéseket.

A kulturális műsort követően átadták a felújított Visontai házat. A munkát hazánkban egyedülálló módszerrel végezték: darabjaira szedték, a sérült részeket újjra cserélték, majd újra összerakták az épületet. Külső megjelenése és berendezése változatlan maradt, a faszervezete azonban teljesen megújult. A házban interaktív mó-

2002. március 8-án jött létre az Őrségi Nemzeti Park és a természetvédelmi kezelésért felelős Igazgatóság. A jubileumot 2022. március 9-én ünnepelték meg Szalafő-Pityerszeren, ahol egyúttal átadták a bemutatóhely legújabb fejlesztését, a megszerpült Visontai házat is.

meg. Csak az utóbbi hat évben összesen 4,5 milliárd forint értékben valósultak meg itt fejlesztések.

Dr. Rác András természetvédelemért felelős államtitkár emlékeztetett arra, hogy 1978-ban az Őrségben jött létre Magyarország legnagyobb kiterjedésű, mintegy

Az ünnepségen dr. Markovics Tibor igazgató az Őrség sajátosságairól beszélt, és emlékeztetett az elmúlt húsz esztendő legfontosabb eseményeire. Úgy fogalmazott, az Igazgatóság elsődleges feladata a térség kulturális és természeti értékeinek megóvása, fenntartva annak változatosságát. V. Németh Zsolt, kiemelkedő nemzeti értékek felügyeletéért felelős miniszteri biztos, országgyűlési képviselő felidézte, hogy az Őrségi az ország tizedik nemzeti parkjaként alakult

don mutatják be a kétszáz évvel ezelőtti, Őrségi lakodalmi szokásokat.

Az ünnepélyes avatás után Őriszentpéteren, a Szikszay Edit Művelődési Házban kihirdették a *Mit jelent számokra az Őrség?* címmel kiírt gyermekrajzpályázat eredményeit, majd levetítették a jubileum alkalmából készült, *20 éves az Őrségi Nemzeti Park* című filmet, mely az elmúlt két évtized eseményeit dokumentálja, átfogó képet ad a legfontosabb célokról, tevékenységekről, eredményekről. A 45 perces film megtekinthető a nemzeti park Youtube-csatornáján.

Sikerült méltóképpen megünnepelni az évfordulót, mindez pedig új lendületet ad az Igazgatóság mind a 86 munkatársának a következő húsz esztendőre, és még tovább...

Hírességek az Őrségben

„Szerelmes vagyok az Őrségi tájba”

Mielőtt színpadra állt, erdőmérnöknek tanult Sopronban, és az utolsó egyetemi évben egy tanulmányi kiránduláson járt először az Őrségben. Meglátni és megszeretni egy pillanat műve volt, azóta is visszajár. Barátaival közösen házat vásárolt Szalafő-Csörgöszeren. Elfogódottan beszél a vidékhez való kötődéséről, és büszke rá, hogy a helyiek befogadták. **Interjú Gászó György Jászai-díjas színésszel.**

– A szívem csücske ez a táj – kezdi a beszélgetést Gászó György, aki 1986 óta kötődik szorosabban az

Őrséghez. – Akkoriban még létezett a Vasfüggöny, a határsávban katonák ellenőriztek, mindenki rögtön tudta, ha idegen jár a faluban. Minden háznál állatok tartottak, kerekasztól hajtottuk a vizet. Elszigetelt vidék volt határozott és nagyon szeretnivaló kultúrával, értékrenddel. És most is az, de sok minden megváltozott. Fejlődésnek indult a turizmus, fölfedezték az emberek, rengeteg a vendégház, divatos hely lett. Érttem, hiszen nagyrészt ebből él a helyi lakosság, ám vigyázni kell rá, hogy az Őrség megőrizze az ősi, csend-nyugalom-béke jellegét.

– **Mit jelent önnek az a néhány hét, amit az év során itt tölt?**

– A teljes feltöltődést, kikapcsolódást. Sokat olvasok, kerékpározom, kirándulok, a ház körül ténykedem. Szeretem az erdőt járni, gombászni, fényképezni a szépségeket. Elvárásom az erdő és a kaszáló illata. Próbáltam korábban színházi dolgokkal is foglalkozni, szöveget tanulni az ittlétem alatt, de nem sikerült. Kedvencem a tavasz és az ősz – amikor kivirul a táj, és amikor már rozsdás kissé –, szemet gyönyörködtető. Télen akkor jó, ha van hó, ami sajnos egyre ritkább. Amikor csak lehetőségem van rá, év közben ezt az évadból pár napot – szeretem ezt az évadból ellopott időt –, de nyáron érek rá jobban. Sokszor jövök egyedül, de a többiekkel együtt is, számomra ez az igazi rekreáció. Úgy tervezem, hogy legközelebb május végén érkezem egy hétre.

– **Úgy érzi befogadták a helyiek?**

– Az Őrségi ember vendégszerető, ugyanakkor kemény. Érthető, hiszen meg kellett küzdenie mindenért: az agyagban termelni, az

állatokkal és az erdőn dolgozni nehéz munka volt. A felszínen, egy bizonyos szintig barátságosak, befogadók, de mélyebben már nem igazán lehet hozzájuk közel jobban. Sokszor jövök egyedül, de a többiekkel együtt is, számomra ez az igazi rekreáció. Úgy tervezem, hogy legközelebb május végén érkezem egy hétre.

– **Úgy érzi befogadták a helyiek?**

– Az Őrségi ember vendégszerető, ugyanakkor kemény. Érthető, hiszen meg kellett küzdenie mindenért: az agyagban termelni, az

jövök megint haza. Ezen mindig meglepődöm. Nagy boldogság nekem, hogy befogadtak, mert ez azt jelenti, hogy talán nem vagyok olyan rossz ember, és a lelkütem képes egybeolvadni az itt élőkkel és a tájjal.

„Egy régi szalafői reggel bízsergető dokumentuma.” – Fotó: Gászó György

„Itt lelassul, szétterül az idő”

Az „Őrségi boronaház”

A táj csöndje, érintetlensége, és az Őrségi ízei, építészete ragadta meg. Őt éven át Magyarföld polgármestere volt, megálmodta és megvalósította a falu fatemplomát és a hozzá kapcsolódó összművészeti fesztivált. Büszke a megmentett épületekre, az értékes barátságokra és arra, hogy a gyermekei is szorosán kötődnek ehhez a vidékhez.

Interjú az Őrség nagy rajongójával, Rátóti Zoltán, Kossuth- és Jászai Mari-díjas színész-rendezővel, a Színház- és Filmművészeti Egyetem rektorával.

– **Hogyan sikerült beilleszkednie, elfogadtatnia magát a helyiekkel?**

– Naiv várakozás lenne azt képzelni, hogy valaha is egy zárt közösség „teljes jogú” tagja lehet az

retné járni a vidéket, hanem részben helyi lakossá is válna?

– Valójában kercaszomori barátaim unszolására vettem földet az Őrségben, bizonyára már unták, hogy mindig náluk lakom, ha az Őri Alapítvány programjait szerveztük, vagy éppen pihentem – azt is mindig náluk. A viccet félretéve, ha nem hív meg az alapítvány munkájába Sülyi Péter, akkor lehet, hogy másutt kötök ki az országban.

– **Mi az, ami ide vonzotta, mit tart az Őrség legfőbb értékeinek?**

– A 90-es évek elején az érintetlensége ragadott meg. Kiterült, lelassult az idő, ehhez fogható sehol nem tapasztaltam az országban. Az építészete is nagyon vonzott, vonz a mai napig. És az ízek... Olyan ételeket kóstoltam itt, amilyeneket nem ismertem.

– **Hogyan sikerült beilleszkednie, elfogadtatnia magát a helyiekkel?**

– Naiv várakozás lenne azt képzelni, hogy valaha is egy zárt közösség „teljes jogú” tagja lehet az

ember. Ez így van rendjén, mára megtanultam. Nagyon sok barátság született az eltelt harminc év alatt, nagyszerű „hétköznapi hősokeket” ismertem meg itt, akiket nagyon tisztetek, és persze ellenségeim is lettek, akik soha nem fogadnak el, bármit tennék is.

– **Miért gondolta, hogy többet is szeretne tenni választott településéért, Magyarföldért?**

– Amikor 1997-ben megvettem, a későbbi „Őrségi boronaházam” területét, nem voltak ilyen ma-

Magyarföld fatemploma

gasztos gondolataim. Menekültem a zajból, a nyugalom szigetét akartam megteremteni. Aztán szép lassan bevonódtam a helyi közösségi életbe. Csodálatos falunapokat szerveztünk az akkori polgármesterrel, soha nem felejttem azokat az élményeket.

– **Mire a legbüszkébb az itteni tevékenységéből?**

– Megéreztem a kétkezi munka felemelő hatását. Bár a kitaró munkát már szüleimtől megtanultam Cegléden, mégis itt tud-

tam látható formákat teremteni. Minden megmentett régi épületre, tetőre, ólra, minden felemelt, rendbe rakott gerendára büszke vagyok. A legnagyobb elismerés nekem, hogy gyermekeink is azt mondják, itt akarnak élni, tehát őket is megérinti ez a vidék, ahogy szüleimet is, akik őseiktől távol, a magyarföldi temetőt választották végső nyughelyül.

– **Munkája sokfelé elszólítja. Mennyi időt tölt mostanában az Őrségben?**

– Sokkal kevesebbet, mint szeretnék, de nincs nap, hogy lélekben ne járnék az Őrségi dombokon.

Könyv az Őrségi fazekasokról

Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság munkája során a természetvédelem mellett fontos a kulturális értékek megőrzése is. Az egyik ilyen a térségre jellemző fazekasság évszázados hagyománya, mely a Vas Megyei Értéktárnak is része. Egy 2021-ben az Igazgatóság által rendezett fazekaskiállításán született meg a gondolat, hogy az Őrségi fazekasok munkásságát könyvben is megőrökötsék.

Lefotózták a kiállítási tárgyakat, majd Vas és Zala vármegye kiállít-

tótereit, múzeumait, raktárait is végigjárták, hogy megőrökötsék a változatos formákat. Az Őrségi fazekasok című kötetet, mely Márkus Rita és dr. Markovics Tibor munkája, tavaly a 18. Őrségi Tökfesztivál keretében mutatták be a nagyközönségnek.

A könyv összefoglalja az Őrségi fazekasság kialakulását, bemutatja az agyag feldolgozásának menetét, az égetést, a díszítést és a kereskedelmet, majd albumszerűen, sok-sok fotóval, rövid leírással veszi sorra a főző-sütő-, tároló-, tállaló edényeket és egyéb használati tárgyakat. Emellett közreadja ma élő 16 gerencsér önvallomását is a velük készült interjúkon keresztül. Mindannyian őszintén beszélnek hivatásukról, életformájukról. Többben közülük nemzeti parki véd-

jeggyel is rendelkeznek. A könyv célja a fazekashagyományok bemutatása és az ezzel kapcsolatos ismeretek átadása. A kötet születése körül – a szerzőpáron kívül – Tuske-Csáky Júlia, Horváth Júlia és Cseke János bábáskodott.

A könyv az Agrárminisztérium Ágazati szakmai és társadalmi szervezetek támogatása keretéből készült.

Kitüntetésben részesültek kollégáink

Szent István király és az államalapítás ünnepe, augusztus 20. alkalmából Novák Katalin, Magyarország köztársasági elnöke a Magyar Érdemrend tisztikeresztje kitüntetését adományozta dr. Markovics Tibor, az Őrségi Nemzeti Park Igazgatósága igazgatója, a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar címzetes egyetemi docense részére a hazai természetvédelem terén végzett kiemelkedő munkája, illetve a muraközi lófajta rekonstrukciója érdekében végzett tevékenysége elismeréseként. Igazgató Úrnak ezúton is gratulálunk a rangos elismeréshez!

Ugyancsak az augusztus 20-i nemzeti ünnep alkalmából dr. Nagy István agrárminiszter Miniszteri Elismerő Oklevelet adományozott Pivonka Zoltán, az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság erdőgépkezelője részére, a gépekhez kapcsolódó karbantartások lelkiismeretes elvégzéséért, az özönösvények visszaszorításában végzett kiváló munkájáért. Szívükből gratulálunk kollégánknak!

Élőhelyek összeköttetésben a Rába mentén

Rába holtágának sulymos növényzetén táplálkozó kis vícisíbe

A Rába körülbelül 200 km-nyi magyarországi szakaszának legnagyobb részével Igazgatóságunk működési területe, végeredményben Vas vármegye érintett. Többben elsősorban horgászati-, vagy vadvízi sportlehetőségként gondolnak hazánk harmadik leghosszabb folyójára, nekünk azonban elsősorban sérülékeny, természetközeli élőhelyként, a növény- és állatvilágnak otthont adó területként jut eszünkbe.

Az ember rendkívüli módon beavatkozott az őshonos élővilág és az eredendően érintetlen természet rendjébe, még ha nem is igazán ez volt a célja. A Rába sem maradt ki a sorból, bár egyes részei még ma is egészen vadregényesek. Alsószőlőnk és Csákványdoroszló közötti szakasza az Őrségi Nemzeti Park részeként országo-

A fokozottan védett kis kárókatonát felületesen szemlélve össze lehet téveszteni a nagy kárókatonával

Virágzó sulyom

elemei a Rába vízének. Egy-egy alsóbbrendű élőlény kiesése az ökológiai rendszerekből - így a táplálékláncból is -, kedvezőtlen hatással lehet a rendszertanilag magasabb rendű állatokra, és vég-eredményben ránk is.

A fokozottan védett magyar bucó és homoki küllő sem valószínű, hogy a legismertebb állatfajok közé tartozik, ám így is komoly hatással lehetünk élőhelyük minőségére anélkül, hogy egyáltalán hallottunk volna létezésükről.

Változatos madárvilág

A meredek szakadópartok falában itt-ott megtelepedő színes jégmadár és gyurgyalag megfigyelése már könnyebb feladat, mint egy Keffermüller-denevérszárnyú-ké tartozik. Teljes hosszával felkerült a nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyek jegyzékébe (Ramsari terület), továbbá az Országos Ökológiai Hálózatnak is része.

Kérészek és halak

Folyóvízként változatos élőhelyeket köt össze az alpesi forrásvidekétől a Kisalföldig, valamint az egyes élőlények terjedésének is kedvez - egyfajta ökológiai folyosóként is funkcionál. Országos szinten egyedülálló vízi élővilágát csak kevés kutató ismeri behatóbban, mivel a vízben élő gerinctelen állatcsoportokkal - melyek közé a legtöbb előkerült ritkaság tartozik - csak kevesen foglalkoznak. A legtöbbünknek ugyan semmit nem mond a Keffermüller-denevérszárnyú-kérész vagy a Brauer-álkérész neve, ettől függetlenül értékes és megőrizendő

rág, vagy a bambusz. Már a nevéből sejthetően is egyáltalán nem ide való! Az őshonos ártéri növényfajok kiszorítása által rontják az azokhoz kötődő táplálékláncok fajainak esélyeit is.

A többeknek keserűséget okozó hód őshonos, ide való állat. A tevékenysége által időszakosan felduzzasztott árterek fontos szaporodó- és táplálkozóhelyet biztosítanak a legkülönbébb állatoknak, köztük halaknak, kétél-tűeknek is. A hazánkból és Európa jelentős területéről a XIX. század végére kipusztított hód eredendően őshonos volt Magyarországon.

Kiirtását követően azonban több mint 100 évig egyáltalán nem volt jelen a hazai vizeken. Az újabb visszatelepülő állatok ugyanazt csinálják, mint 100 évvel ezelőtt, most azonban az ember által azóta jelentősen lepusztított és összezsugorodott élőhelyen. Sok esetben ráadásul olyan fákat döntenek ki, melyeket az ember nemesített, és a hód előtte soha nem találko-

Billegetőcankó

zott vele. A konfliktushelyzetet mi okoztuk, nem a hód!

Széleskörű jogi védelme mellett elengedhetetlen, hogy a Rába a köztudatban is mint értékes természeti élőhely jusson az emberek eszébe. Ha a közösség minél szélesebb rétegének fontos a Rába természeti értékeinek megőrzése, ez annál jobban sikerülhet hosszú távon is.

Faragó Ádám

A kavicsátonyok és a kapcsolódó kavicsbányatavak jellegzetes fészkelője a kis lile

A Rába

Ismerd meg a Rábát testközelből!

Tavaly április 1-jén adták át a már régóta tervezett Víz Vándor Természetvédelmi Látogatópontot és Kenukikötőt Csákványdoroszlón. A Rába-parti épületegyüttes a korábbi, nagy múltra visszatekintő Víz Vándor Táborhely területén épült fel. A létesítmény célja, hogy a térségben élők és az ide látogató turisták a Rába sajátos és gazdag élővilágát, s hogy miért is olyan páratlan ez a folyó a hazai vizek közt.

A főépületben berendezett interaktív kiállítás átfogó képet nyújt az érdeklődők számára a Rába-mente élővilágáról és tör-

télnéméről. A bemutatótérben alkalmazott játékos, szemléletes megoldások kicsik és nagyok számára is a felfedezés élvezetes élményét adják. Bepillantathatunk a víz alatti világba, vagy akár a part menti madarak fészkeibe is. Építhetünk folyómedret kinetikus homokból, és kisfilmen kísérhetjük végig a Rába útját a forrásvidektől a dunai torkolatig.

Élménypályás vízitúrák a Rábán

Mindezek után pedig akár vízre is szállhatunk, hiszen az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság vízitúrákat is szervez, melyeken bárki részt vehet akár előképzettség, vízbiztonság és vízi jártasság nélkül is. A felfújható raft csónakok biztonságosak, a vezetők vízre szállás előtt mindenkit tájékoztatnak a legfontosabb tudnivalókról.

– Iggyeszkünk megismertetni látogatóinkkal a vízi sportokat mint a szabadidő eltöltésének egyik formáját, ami ráadásul igazi természetközeli élményt is nyújt egyben – mondja Bálint László, a nemzeti parkkal együttműködő Kormorán Kenu Közhasznú Egye-

sület elnöke. – Az Őrségbe érkező vendégek számára kínálunk rövid, egy-másfél órás túrát raftokban, 4-6 fős csoportokban. 5 km-t teszünk meg olyan szakaszon, ahol látszik a Rába vadvízi jellege, mégsem kíván nagy evezős tudást, sem fizikai igénybevételt. Nem a gyorsaság a cél, hanem az élmény. A gyerekek nagy öröme a nyári melegben fürdési lehetőség is adódik az egyik fővenyes partszakaszon.

A gyakorlottabb hajósok kenu-túra is vállalkozhatnak, ahol hosszabb távon, vadregényes szakaszon fedezhetik fel a Rábát. A 24 km-es útvonal Csőrötnektől Csákványdoroszlóig húzódik. S hogy mit lehet látni, miközben húzzuk az evezőt?

– A Rába Magyarország egyik leggyorsabb folyóvize, felső szakasza szabályozatlan, vadvízi jellegű. Élővilága változatos. Nyáron gyurgyalagok, partifecskek fészkelnek a partfalban, a hajóból láthatunk kormoránt, fekete gólyát, egyre gyakrabban kerül szemünk elé hód, de a folyóhoz inni érkező

•••••
 • A vízitúrárt 7-70 éves korig ajánljuk. A program a résztvevők kezdőpontjára való visszaszállítását is magában foglalja.
 • Bankkártyás fizetési lehetőség.
 • SZÉP kártya elfogadóhely (OTP, MKB, K&H).
 •••••
 További információ a vízitúrákról az alábbi elérhetőségeken kapható:
 turisztika.orsseg@onpi.hu
 Tel.: +36-94/548-034 (8.00-17.00 óráig) vagy +36-30/210-4102 (10.00-18.00 óráig)
 •••••

őzsel, szarvassal, vaddisznóval is lehet találkozni. A városi embert lenyűgözi a Rába szépsége, érintetlensége, kanyargóssága és a civilizáció távolúsága, hiszen a túráink során elkerüljük a településeket: Rábagyarmattól Csákványdoroszlóig nem látunk házat, és a maga természetességében tapasztalhatjuk meg a folyót – meséli Bálint László.

A vízitúraszezon május elsején kezdődik és szeptember végéig tart. A legtöbb látogató az iskola végeztével, nyári szünetben érkeznek. A túrák előzetesen meghirdetett időpontokban indulnak, de egyedi szervezésre is van lehetőség.

A látogatóközpont megnyitása komoly minőségi változást hozott: kényelmes mosdási, fürdési lehetőség, kulturált illemhely, büfé áll a vendégek rendelkezésére. Külön épületben tárolják a hajókat, túrafelszereléseket. A látogatóközpont szomszédságában kialakították a Víz Vándorok sétányát, létesült egy nem szokványos elemekkel tarkított játszótér és egy kerékpártároló - ugyanis biciklitúrákat is lehet tenni a környéken.

Legyen Ön is a Víz Vándorok vendége, élvezze a páratlan kikapcsolódási lehetőségeket a Rába partján!

Természeti kalendárium

JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS	JÚNIUS
Kékes rétihéja (Kondorfai rétek)	Farkasboroszlán-virágzás (Gyantászok útja tanösvény - Apátistvánfalva)	Mocsári béka szaporodási időszak	Gyümölcsfavirágzás (Őrszentpéter, Csörgőalma gyümölcsöskert)	Sárgásállomány-virágzás (Sárgállomány tanösvény)	Keleti rablópille (Sárgállomány tanösvény, Orfalu)
Tavasztízike-virágzás (Körmend, Dobogó-erdő)	Kockáskotulium-virágzás	Agárkosborvirágzás (Őrségi Népi Műemlékegyüttes mellett rét, Kétvölgy kilátó)	Szibériainőszirm-virágzás (Szöcse tözegmohás láprét, Hármashatár tanösvény)	Zergeboglár-virágzás (Szöcse tözegmohás láprét)	Nagytűzlepke-repülés (Keserűszeri Vendégház, Szala menti tanösvény)

A természet iskolája

Megkapta az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság a természetiskolai minősítést. Az erről szóló tanúsítványt tavaly júniusban, a Magyar Nemzeti Parkok Hete alkalmából szervezett rendezvényen vehették át Balatonfüreden. A természetiskolai programban korosztályi bontásban kínálnak 3-5 napos foglalkozásokat, ahol a gyerekek játékos formában, interaktív módon tanulhatnak természetvédelemről, a rétek, lápok, erdők élővilágáról.

Minden nemzeti park elkészítette saját természetiskolai programját,

amely a természetvédelem fontosságára, környezeti értékeink védelmére hívja fel a figyelmet, és rögzíti az ismeretátadás módszereit, formáit. Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság minősítési programja a Harmatfű Természetiskolára épül.

Oktatóhelyként 33 fő számára tudnak bentlakásos foglalkozásokat tartani. Nagy hangsúlyt helyeznek a tapasztalati tanulásra, alkalmazzák az élménypedagógiai eszközök teljes tárházát. A foglalkozások tematikája kiterjed az erdei életközösségekre, a lápok, rétek, gyepek élővilágára és a térség kultúrtörténetére is.

Az alsós korosztálynak háromnapos, a felsősöknek ötnapos programcsomagot kínálnak. A gyerekek többek között az erdők élővilágáról, a természetben érvényes illemszabályokról, az erdei élet körforgásáról, a növény-

és állatfajok tulajdonságairól, a táplálékláncról tudhatnak meg érdekességeket, állatnemeket kereshetnek és megtanulhatják felismerni azokat. Kincsek után kutathatnak az erdőben, növényeket határozhatnak, megtanulhatják, hogyan különböztethetik meg az ehető és mérgező fajokat, lepkevadászatra indulhatnak, és távcsővel megfigyelhetik a maderákat. A programok nem tanteremben, hanem a természetben zajlanak, így a kisdíjak saját élményeik nyomán jobban megjegyzik az új információkat.

A foglalkozások nem csak csoportok, de családok és egyéni látogatók előtt is nyitottak. Jelentkezni az erdeiiskola.orseg@onpi.hu email címen lehet. További információ az orseginemzetipark.hu weboldal Vendégeinknek menüpontja alatt, és a Harmatfű Természetiskola Facebook-oldalán olvasható.

Gyere velünk táborozni!

Idén már negyedik alkalommal szervezi meg az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság a Tarkalepke Napközi Nyári Táborát általános iskolás gyerekek részére, három turnusban. Ha szeretnéd megismerni az Őrség élővilágát, szívesen kézműveskedsz, kirándulsz és játszol, itt a helyed! Az ötnapos tábor során bepilánsz az Őrség különleges élővilágába, a természet rejteget csodáiba. Madarászunk, bogarászunk, fűvészkedünk, túrázunk, felkeressük a nemzeti park látogatóközpontjait.

Minden nap kézműveskedünk – agyagozunk, batikolunk, kötelet verünk, dekupázsolunk – régi mesterségekkel ismerkedhetsz, és saját kezűleg készített emléket vihetsz haza! A táborban sok-sok játék vár! Fogócska, számháború és környezetismereti fejtörők szórakoztatják a csapatot. A heti program egyben vetélkedő is – pontokat gyűjthetsz, a végén pedig játékos foglalkoztatófűzeteket nyerhetsz. Az utolsó napon a szülőket is várjuk közös szalonnasütésre és búcsúbulira.

Az idei turnusok időpontjai: június 26-30., július 17-21., augusztus 7-11. Jelentkezni az anna.lajos@onpi.hu email címen lehet Lajos Anna környezeti nevelőnél. További információ: +3630/596-8356

Szívügyünk a rétek megóvása

Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság 14 együttműködő partnerrel közösen részt vállal a pannon gyepek és a hozzájuk kapcsolódó élővilág megőrzését célzó LIFE IP GRASSLAND-HU elnevezésű, Európai Unió által támogatott, országos projekt megvalósításában. A 2019-ben indult és 2026-ban záruló program félévi jelentését tart, ugyanakkor már most látványos eredményeket sikerült elérnie.

Az erdőfoltok között megbúvó kisebb-nagyobb gyepek, a patakokat kísérő kaszálók az Őrségi táj meghatározó elemei. Táj, természeti és kulturális értelemben is kiemelkedő értéket képviselnek. Több védett növényritkaságunk – mint a szibériai nőszirm, a sárga sásliliom vagy a kornistárnics – gyepekhez kötődik, de az Őrségi

gyepek jelentős lepkefaunája sem tudna zárt erdőben megélni. A természetvédelem legfőbb feladata, hogy a lehető legnagyobb változatosságot tartsa fenn az egyes életközösségekben, így a gyepekben is.

Élőhelykezelés, hulladékgyűjtés, környezeti nevelés, tanácsadás

A projekt egyik legfontosabb eleme az elhanyagolt gyepek rekonstrukciója. 103 különböző helyszínen, összesen 100 hektár gyomos, cserjés, sásfajok által uralt, aranyvesszővel fertőzött gyepterület helyreállítását vállaltuk fel. A becserjesedett gyepek „felszabadítását” a tervezett 28 hektáron jórészt már elvégeztük. A többi terület állapotát kaszálás, legeltetés útján javítjuk, ám az

átalakulás többéves folyamat. A munkákat a nagyobb, egybefüggő, területeken traktorral, erőgépekkel, a kisebb, vagy gépekkel nem megközelíthető helyeken a projekt keretében alkalmazott fizikai dolgozókkal végezzük.

Munkatársainkat a programnak köszönhetően sikerült ellátni a szükséges eszközökkel: motorfűrészt, ágvágót, motoros kaszát, védőfelszereléseket, ágdarálót, több egytengelyes kaszáló-zúzó gépet, egy terepjárót és egy traktort is beszereztünk. Apátistvánfalván építettünk egy gépszínt, ahol ideiglenesen tárolhatjuk a munkagépeket, így lehetőség nyílt az igazgatóság központi telephelyétől távol eső gyepek

megfelelően időzített kezelésére is. A gyepekhez kapcsolódó élőhelyeken sajnos gyakorta találhatók illegális hulladéklerakók. Ezek felszámolása érdekében 300 m³ hulladék eltávolítását vállaltuk. Ezt 80 százalékban már teljesítettük.

Az ismeretterjesztés terén is születtek eredmények. Az Őrség élővilágát játékos formában bemutató, új környezeti nevelési eszközeink segítségével évente 50 interaktív foglalkozást tartunk iskolákban, óvodákban, különféle rendezvényeken.

A projekt keretében elindítottuk a Gyeptudományi Tanácsadó Szolgálatot, amelynek egyik kiemelt célja, hogy a gazdálkodókat ingyenes tanácsadással segítse a természet-

védelmi szempontú gyeptudományi kérdésekben, mint például a gyepek területeken gazdálkodók számára igényelhető agrártámogatások. Munkatársaink készséggel állnak rendelkezésre, hogy akár helyszíni bejárás keretében támogatást nyújtsanak a természetbarát gyeptudományi megvalósításához Vas vármegye teljes területén.

Dr. Szépligeti Máttyás

A LIFE IP GRASSLAND-HU (LIFE17 IPE/HU/000018) projekt az Európai Unió LIFE Programjának támogatásával valósul meg.

Erasmus Plusz – Fűszerkert létesült

Természetvédelmi témájú ifjúsági tábor szervezésére nyert támogatást tavaly az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság az Erasmus Plusz programból. Magyar, román és német fiatalok ismerkedtek a tájjal, az itteni élővilággal, miköz-

ben egy gyógy- és fűszernövénykertet is létrehoztak közösen.

A három országból 18, természetvédelem iránt elhivatott, 18 és 25 év közötti fiatal érkezett. A partnerszervezetekkel közösen megva-

lósított projekt célja az volt, hogy a résztvevők megismerjék az egykori Vasfüggöny mentén húzódó, érintetlen terület növény- és állatvilágát, az itt folyó természetvédelmi munkát.

A hétnapos ifjúsági találkozó részben szakmai programokkal telt: megfigyelték a tájképi adottságokat, az emberi beavatkozások hatásait, megismerkedtek a helyi kézműves hagyományokkal, a természetvédelmi kezelés módszereivel, lepkéket és növényfajokat vizsgáltak, nagyokat túráztak egylogoson és e-bike-al is. Az utolsó három nap fizikai munkával telt, építettek egy gyógy- és fűszernövénykertet a Harmatfű

Természetiskola területén. Ástak, kerítést fontak és többek között levendulát, petrezselymet, zsályát, kakukkfűvet, oregánót, rebarbárát, cickfarkféléket ültettek.

A program középpontjában a természet adományainak feltárása és megtapasztalása állt. A résztvevők megismerték, mit képes nyújtani egy természetes rét vagy erdő, és mit egy ember alkotott a kert. A projekt legfőbb haszna az új kapcsolatok kiépítése volt, illetve maga a kert, amit azóta a helyi iskolák környezeti neveléssel kapcsolatos tanóráin is használnak.

As Igazgatóság országos alkotói pályázatot hirdetett. A felhívásra

jelentkezőktől azt kérték, készítsenek névtáblákat a növények mellé. Négy iskola nevezett, a gyűztes alkotások már helyükre is kerültek a gyógy- és fűszernövénykertben.

Tájfajtaikat őriz a Csörgőalma Gyümölcsöskert

A régi gyümölcsfajták megőrzése, a hagyományos tájhasználat bemutatása és népszerűsítése céljából Igazgatóságunk – az azóta már Tündérkert mozgalom néven ismert – tevékenységbe kezdett a 2000-es évek elején. Helyben gyűjtött tájfajták vad alanyokból oltott faegyedeiből 2005-ben hoztuk létre a Csörgőalma Gyümölcsöskertet Őriszentpéter Templomszerén, ahol jelenleg mintegy 50 helyi fajta található meg, zömében almák, körték és cseresznyék.

A régi, hagyományos Őrségi parasztporták képéhez hozzátartozott a házakat körülvevő gyümölcsös, valamint a házaktól távolabb, a meredekebb domboldalon kialakított kaszáló gyümölcsös, mely tág hálózatban álló fáival mindmáig a tájkép egyik jellegzetes alkotó eleme. A Csörgőalma Gyümölcsöskert ezt az ősi

tájhasználati módot mutatja be. Névadója, a csörgőalma, azon fajta egyike, amely korábban meghatározó volt az Őrségi portákon. Termésének jellegzetessége, hogy nagy magházában a magok rázásra „csörögnek”.

Igazgatóságunk ezen régi fajta génállományának megőrzése cél-

jából éveken ezelőtt elindította „Csörgőalma Oltónap” nevű rendezvényét, melyen a térségben élők megtanulhatják az oltás technikáját, s a gyűjtött oltóágak révén ritka fajta cserélhetnek gazdát. A szaporítani kívánt törzsfákról az oltóvesszőket hagyományosan februárban, a rügyfakadás és nedvkeríngés megindulása előtt gyűjtjük, az oltóágakat pincében, a vágott végét egy nedves pártörölkőbe csavarva őrizzük meg az Oltónapig, ahol gyümölcsész szakemberek oltják rá ezeket vad alanyra. Így erős, a kórokozókkal szemben jól ellenálló gyümölcsfákat kapunk, amelyek kis odafigyelés mellett is sok gyümölccsel szolgálhatják tulajdonosukat. A

Nagy Dániel

CHERNEL-EMLÉKÉV KETTŐS JUBILEUMMAL

Tavaly ünnepeltük Chernel Kálmán történetudós születésének 200., és fia, Chernel István ornitológus, polihisztor halálának 100. évfordulóját. Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság által meghirdetett Chernel-emlékévben közel húsz programot szerveztünk.

Februárban koszorúzással kezdődött az emlékévként szentelt rendezvénysorozat, ami Chernel Kálmán és Chernel István sokoldalú tevékenységét, úttörő természet-tudományi és egyéb területen végzett munkásságát hivatott megismertetni minél szélesebb körben. Áprilisban ünnepi előadóra került sor a Bechtold István Természetvédelmi Látogatóközpontban, ahol az érdeklődők hallhatták Chernel István madártervezéséről szóló előadást. Május elején az Írótkő Natúrparkegyesülettel közösen a madarak és fák napja alkalmából rendezett Miénk itt a réti! című játékos program tematikája is a jubileum köré épült. Felavatták a megújított Chernel István-emlékművet a látogatóközpont szomszédságában, este pedig szabadtéri koncerttel egészült ki a program: Erdős Zoltán

tán tárogatóművész és Lisztes Jenő cimbalomművész muzsikált a Chernel-kertben, óriási érdeklődés mellett. Októberben, az állatok világnapján emlékfát ültettek, gyermekfoglalkozásokat és madárbemutatót tartottak.

Az Írótkő Natúrparkegyesület fotópályázatát hirdették, és a kőszegi iskolákkal közösen városi természetvédelemről szóló programot szerveztek. A Felsőbükfői Tanulmányok Intézete Chernel-sétát vezetett, Festetics-Chernel szimpóziumot és konferenciát tartott, mely a tudós család kapcsolatrendszerét mutatta be. A Chernel István Cserkészcsapat gyermeknap rendezvényt is szerveztek.

Koncert a Chernel-kertben – Fotó: Németh Iván

szült, a Savaria Múzeum az MTA-val közösen tartott előadást, a Vasi Skanzenben múzeum-pedagógiai foglalkozásokkal és előadásokkal egybekötött bemutatókon lehetett részt venni. A Magyar Madártani Egyesület részben a Chernel-jubileumnak szentelte a tavalyi ifjúsági találkozóját, a Chernel István Madártani és Természetvédelmi Egyesület madárgyűrzési bemutatót tartott a Tömördi Madárvártán. A Kőszegi Városi Múzeum és Könyvtár időszaki kiállítást nyitott, novemberben pedig a királyi városnap keretében történelmi emlékülést szerveztek a Chernel családról. Ekkor avatták Chernel Istvánt Kőszeg posztumusz díszpolgárává.

MADÁRMENTŐ AUTÓ

Igazgatóságunk 1994 óta működött a Chernel-kerti Madármentő Mentőközpontot Kőszegen, ahol vadon élő sérült vagy elárvult madarakat és emlősöket fogadunk Vas vármegye teljes területéről. Az igazán hatékony munkához eddig hiányzott egy madármentő autó. Támogatókat kerestünk, és a felajánlásoknak köszönhetően 2022 augusztusában megvásárolhattunk egy kishasználatú autót.

A praktisan kialakított autó az üzembe helyezése óta már mintegy 100 állat mentésében volt segítségünkre. Így még hatékonyabban és szervezettebben tudjuk elvégezni a mindennapi mentőmunkát, a bajba került madarak előbb juthatnak szakavatott kézbe.

Mentőközpontunk a közel 100 település természetvédelmi ügyeit gondozó Észak-Vasi Tájékoztató tartozik. Célunk, hogy minél több mentett állat visszatérhessen a természetbe. Eddig több mint 2900 egyedét juttattunk vissza a vadonba, ezek természetvédelmi értékét meghaladja a 140 millió forintot.

Köszönetet mondunk azoknak a cégeknek és magánszemélyeknek, akik lehetővé tették, hogy mentőmunkánk még eredményesebb lehessen a jövőben!

A madármentő autó beszerzését támogatták:

- SCHOTT Hungary Kft.
- E.ON Hungária Zrt.
- Partner in Pet Food Hungaria Kft.
- Hunguest Hotels Zrt. – Hotel Bük
- Wienerberger Zrt.
- EGIS Gyógyszergyár Zrt.
- és további két cég, illetve egy magánszemély, akik nem kívántak a nyilvánosság elé állni.

Ottó Erzsébet

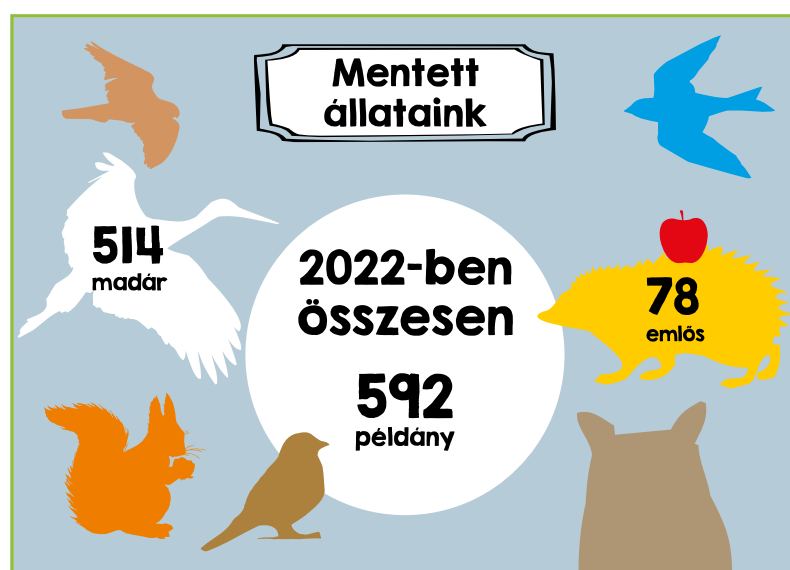
NAGY UTAZÁS – Rekorder gólya Nemescsóból

9037 kilométert repült Dél-Afrikáig egy tavaly nyáron Nemescsóban meggyűrzött fiatal fehér gólya. Egyetlen Magyarországon megjelölt madár sem jutott még ilyen messze.

Tavaly június 23-án egy látványgyűrzés alkalmával jelölt meg három testvérrel együtt a rekorder gólyát Harsányi Krisztián, az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság tájegységvezetője. Akkor persze még senki sem sejtette, hogy egy igazi híresség került a szakemberek kezei közé.

A madár a szakma szabályainak megfelelően a bal lábára egy tartós fémgűrűt, a jobb lábára pedig egy messziről is jól leolvasható, színes műanyag gűrűt kapott – ez utóbbi alapján azonosították őt tavaly december végén Dél-Afrikában. Egy szafari túravezető fényképezte le egy zebrák és elefántok által is sűrűn látogatott itatónál.

A madárgyűrzők nemzetközi kapcsolatai alapján hamar kiderült, hogy a gólya Magyarországról származik, és nem sokkal később az is világossá vált, hogy az 1908 óta meggyűrzött 6,5 millió magyar madár közül még soha egyetlen egy sem jutott ilyen messzire a gyűrzés helyétől. Légvonalban 9037 kilométert tett meg, ami elképesztő teljesítmény! Mindeközben ő mit sem sejt arról, milyen híres lett a madarászok körében. Reméljük, sikerül még lencsevégre kapni a jövőben, hogy kiderüljön, merre jár, jól van-e, és visszavárjuk őt a vasi-zalai tájakra!

Együtt az Őrségi erdőkért

Az erdészeti csoport feladata az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság vagyongazdálkodásában álló erdők természetvédelmi szempontok szerinti kezelése. A vagyongazdálkodás területére az elmúlt évtized során csaknem a tízszeresére nőtt. Ezalatt közel 100 hektár felújítandó erdőterülettel is bővült a feladat.

Minden erdőrésztlet más és más, így a kezelésükre, a velük kapcsolatos tennivalókra sincs egy „bevélt recept”. Alaposan ismernünk

kell a területet, kellő alázattal kell az erdő és a benne zajló folyamatok felé fordulnunk ahhoz, hogy a szükséges beavatkozásokat helyesen határozzuk meg, és hajtsuk végre.

Az Igazgatóság erdészeti csoportja jelenleg hat főből áll. Egy éve vagyok a csapat tagja és vezetője. Az erdő a hivatásom. Három főgyermek édesanyja vagyok.

Az erdő közvetlen gazdája az erdészek, akik a hozzájuk tartozó területeket külön-külön sajátjukként őrzik, a bennük folyó munkákat irányítják és felügyelik. Rákos Lilla zalai születésű. 2019 óta az Igazgatóság munkatársa. Kezdetben adminisztrátorként, 2022-től területvezető erdőgazdálkodóként dolgozik itt. Szabadidejében szívesen kirándul és kertészkedik. Érdekl

minden, ami az erdővel kapcsolatos. Takács Árpád a Felvidékről származik, 2019 óta kerületvezető erdőgazdálkodó az Őrségben. Szabadidejében madárvédelemmel, természetfotózással foglalkozik. A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület önkéntese. Németh György körmendi, 2013 óta dolgozik erdészként az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóságnál. Az elmúlt években oroszlánrészt vállalt az erdővásárlások lebonyolításában. Részt vett az „Erdőt Természetesen” című, leromlott állapotú erdők helyreállítását célzó uniós

projekt tervezésében és megvalósításában. Munkaidőn kívül is a természetben keresi a kikapcsolódást, szívesen ül vadászleszre.

A csoport további két fontos tagja Balog László (Laci) és Marton Zsolt (Csocsó), akik a fizikai erőt képviselik. Télen-nyáron, hőségben és zimankóban kint dolgoznak. Minden erdei munkát megbízhatóan végeznek. Ha kell, traktort vezetnek, daruznak, motorfűrészsel, motoros fűkaszával dolgoznak, csemetét ültetnek, kerítést építenek. Mindketten

családapák, Laci egy, Csocsó négy gyermek édesapja.

Egymást ismerő, tisztelő tagokból álló csapatként működünk együtt. Az erdő izgalmas és változatos munkahely számunkra. Napi feladataink összehangolt munkavégzést, munkaszervezést, megalapozott szakmai ismereteket, ugyanakkor gyors és gyakorlatias beállítottságot, nem utolsósorban jó csapatmunkát igényelnek.

Világhy Andrásné

Az erdészeti csoport (balról jobbra): Németh György, Rákos Lilla, Világhy Andrásné, Heffenträger Gábor (tiszteltelti csoporttag), Balog László, Marton Zsolt, Takács Árpád

Hiedelmek, tévhitek kígyókról, békákról

Lábatlangyik (Anguis fragilis)

A kételtűekkel és hüllőkkel kapcsolatban számos alaptalan tévhit kering a köztudatban, ami többnyire ellenszenvet kelt az ember számára nagy hasznot hajtó, és természetvédelmi oldalról alátalálható állatokkal szemben.

A kígyókkal kapcsolatos ellenérzés talán a legősibb. Ezen állatcsoport képviselője már a Bibliában is a gonosz megtestesítőjeként szerepel, aki bűnre csábítja az első emberpárt. Bár az ősi babonák,

hiedelmek korának szerencsére leáldozott, mégis félelem, undor érzékelhető irántuk.

Szinte minden évben kapunk bejelentést, hogy az Őrségben vipérát láttak. Hazánk területén két viperafaj él, melyek közül csak a keresztes vipera mérge jelent veszélyt az emberre. Marását minden esetben a kígyó háborgatása, sarokba szorítása váltja ki. Kis egyedek számú, elszigetelt populáció élnek az országban, hozzájuk legközelebb Lenti és Zalabaksa határában. A pletykákkal ellentétben soha nem történt viperalelőadás az Őrségben. Környékünkön vízisikló, rézsikló, erdei sikló fordul elő. A rovarok és a rágcsálók pusztításával nagy hasznot hajtanak. Sajnos sok esetben a lábatlangyik is áldozatul esik a félelemből következő pusztításnak, pedig ő a kertjeinket előzőlő meztelen csigák legádázabb ellensége.

A békák bőre valóban választ ki olyan váladékot, mely a ragadozók

elriasztására szolgál, de ezek az emberre nézve teljesen ártalmatlanok. Ezek a hasznos kételtűek nagy szolgálatot tesznek a számunkra kellemetlenséget okozó rovartömeg megtizedelésével.

Egykori tanárom gondolatát ajánlom mindenki figyelmébe, aki a természettel való harmóniára törekszik: „Ha megfogytok az erdőben, békák, nemcsak szűnyögből lesz több, gólyából kevesebb, nemcsak kertünk őrzeit és gyógyszereink alapanyagait veszítjük el, nemcsak tavaszi és nyáresti zenék halkul el, hanem a múzsa csókja is veszít forráságából”.

Tóth Mihály

Mocsári béka kék nászruhában

Vízisikló (Natrix natrix)

IMPRESSZUM

Kiadja az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság.
Cím: 9941 Őriszentpéter, Városszer 57. Tel.: 94/548-034, 94/548-036
E-mail: onpi@onpi.hu • www.orszeginemetipark.hu

Szöveg: Krizsán Zsuzsanna • Szerkesztés, terjesztés: Zotu Reklám Kft.
Fotók: Őrségi NPI

Címlap: Válogatás az ŐNP által meghirdetett, Mit jelent számokra az Őrségi Nemzeti Park? című pályázatra beérkezett gyermekrajzokból.

Felélős kiadó: Dr. Markovics Tibor igazgató • Megjelenik 11.300 példányban.

Böleányélet az Őrségi Nemzeti Parkban

2019 óta vadon élő európai böleányek népesítik be a nemzeti park egy 70 hektáros területét. Az állatok az embertől távol, önálló életet élnek a gyepek, erdők is magában foglaló, változatos élőhelyen, és rágással, taposással alakítják azt. Az eredetileg őshonos böleányek visszatelepítése sikeres, folyamatosan gyarapszik az állomány, jelenlétük igazi kuriózum a vidéken.

ŐriBird, az Őrség söre

Királyka, süvöltő, jégmadár, darázsölyv, búbosbanka, partifecske – ezek a madarak nem csak az Őrségi tájakról, de sörös címkékről is ismerősek lehetnek. A nagyrákosi ŐriBird sörfőzdében gondoltak

egy nagyot, és különleges, természetközeli dizájnnal megalkották az Őrség saját sörmárkáját.

A különböző ízű kézműves söröket egy-egy Őrségben honos madárról keresztelték el az ötletgazdák. A sörhöz választották a madarat: a málnás verzió például a búbosbanka nevet viseli, hiszen mindkettő pirosas árnyalatú. A művészi, poligon stílusú címke Hegedűs Gergely grafikus munkája, a hátoldalon olvasható rövid ismertetők az Őrségi Nemzeti Park madárszakértőinek segítségével íródtak.

Szó sincs tömegtermékről, a készítőket azt szeretnék, ha itt, helyben kóstolnák meg az emberek. Így megtapasztalhatják a sörök egyedi megjelenése, íze és a vidék hangulata által nyújtott különleges élményt.

Egyelőre termelői piacon, vendéglátóhelyeken, rendezvényeken lehet találkozni a tetszetős „madaras sörökkel”.

A nemzeti parkkal való együttműködésnek köszönhetően azonban hamarosan a szőcei, csákánydo-

roszlói és Őrszentpéteri látogatóközpontokban is kaphatóak lesznek az ŐriBird sörök. És már nem kell sokat várni arra sem, hogy

újabb madaras italokkal bővüljön az Őrségi sörpaletta!

18

Fogyassza felelősséggel!

(x)